

Endokardiittiprofylaksia

Potilaat, joilla on läppävika tai tekoläppä saattavat sairastua bakteereiden aiheuttamaan läpän tulehdukseen (endokardiitti), mikäli bakteereita pääsee verenkiertoon esim. hampaisiin kohdistuvien tai muiden toimenpiteiden aikana. Tämän torjumiseksi näille potilaille annetaan ennen toimenpidettä antibioottia eli ns. endokardiittiprofylaksia.

Hyvän suuhygienian ylläpitäminen on hammasperäisen endokardiitin ehkäisyssä kuitenkin paljon tärkeämpää kuin mikrobilääkeprofylaksin antaminen.

Myös ihovaurioiden hyvä hoito ja ihon kunnosta huolehtiminen on tärkeää. Endokardiittiriskissä olevien henkilöiden tulisi välttää tatuointien ja lävistysten ottamista.

Sairaudet/tilat, joissa endokardiittiprofylaksia on aiheellinen

- Potilaalla läppäproteesi tai käytetty keinomateriaaleja sydänläpän korjauksessa.
- Aikaisemmin sairastettu sydämen läpän tulehdus (endokardiitti)
- Korjaamaton syanoottinen synnynnäinen sydänvika, mukaan lukien palliatiivisen suntin tai putkisiirteen (conduit) saaneet
- Korjattu synnynnäinen sydänvika, mikäli potilaalle on jäänyt defekti keinomateriaalin proteesin lähelle
- Ensimmäisen 6 kuukauden ajan potilaille, joille on suoritettu synnynnäisen sydänvian vuoksi leikkaus käyttäen keinomateriaaleja, suntteja tai putkia (conduit), sekä potilaille, joille on asetettu suljinlaite leikkauksessa tai katetroinnin yhteydessä.
- Sydämensiirtopotilaat, joille on kehittynyt läppävika.

Toimenpiteet, joiden yhteydessä endokardiittiprofylaksiaa on aiheellinen

- Hampaisiin ja parodontiumiin kohdistuvat toimenpiteet, joihin yleisesti liittyy ienverenvuotoa (hampaan poisto, kyretointi) tai periapikaalisen alueen manipulointia (juurihoito, resektio)
- Hammaslääkärin tai –hoitajan tekemä hampaiden tukikudosten puhdistus (subgingivaalisen hammaskiven poisto, ”scaling”)
- Poskiontelon huuhtelu
- Nielu- tai kitarisan poistoleikkaus
- Bronkoskopia, johon liittyy invasiivisia toimenpiteitä

Virtsateiden ja mahasuolikanavan toimenpiteissä toimenpidealueella oleva infektio tulisi ensin hoitaa (ellei toimenpide ole välttämätön infektion paranemiseksi).

Toimenpiteet, joissa endokardiittiprofylaksia ei ole tarpeen

- Hampaan paikkaaminen
- Juurihoito jossa ei kajota periapikaalialueeseen
- Suuonteloon tehty puudutus
- Hammasproteesin sovitus
- Hampaiston pastapuhdistus
- Non-invasiivinen bronkoskopia
- Gastroskopia
- Kolonoskopia
- Transuretraalinen prostataresektio
- Gynekologiset ja obstetriset toimenpiteet
- Synnytykset
- Ihoinfektiot

Endokardiittiprofylaksian toteutus

<u>Lääkkeen antotapa</u>	<u>Antibiootti</u>	<u>Annos aikuisella</u>	<u>Annos lapsella</u>
<u>Ensisijaislääke</u>			
<u>Suun kautta</u>	<u>amoksisilliini</u>	2 g	50 mg / kg
<u>Im. tai iv.-lääke</u>	<u>ampisilliini</u>	2 g	50 mg / kg
<u>Penisilliiniallergia</u>			
<u>Suun kautta</u>	<u>kefaleksiini tai klindamysiini tai atsitromysiini tai klaritromysiini tai roksitromysiini</u>	2g 600 mg 500 mg 500 mg 300 mg	50 mg / kg 20 mg / kg 15 mg / kg 15 mg / kg 10 mg / kg
<u>Im. tai iv.-lääke</u>	<u>kefuroksiimi</u>	750 mg – 1.5 g (iv.)	60 mg / kg
	<u>klindamysiini</u>	600 – 900 mg (iv.)	20 mg / kg

Profylaksin tulee aina kattaa viridans-ryhmän streptokokit. Jos potilas on toimenpiteeseen tullessaan jo mikrobilääkehoidossa, valitaan endokardiittiprofylaksiin jonkin toisen ryhmän lääke kuin mitä hän jo käyttää. Siten esim. penisilliiniä saavalle riskipotilaalle valitaan tarvittaessa klindamysiini tai makrolidiryhmän lääke veristen hoitotoimenpiteiden yhteydessä.